MALTA

QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)

ONOR. IMHALLEF
RAYMOND C. PACE

Seduta tat-30 ta' Marzu, 2004

Citazzjoni Numru. 740/2002

A.

vs.

B.

Il-Qorti,

I. PRELIMINARI.

Rat ic-citazzjoni attrici datata 28 ta' Gunju 2002 (a fol. 1) fejn gie premess:-

Illi fit-8 ta' Ottubru 1999, f'Malta gie ccelebrat iz-zwieg bejn l-attur u l-konvenuta mill-liema zwieg ma kellhomx tfal.

Illi l-kunsens tal-kontendenti ghal dan iz-zwieg kien vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja

mizzewga, jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali ta’ l-istess;

Illi l-kunsens tal-kontendenti ghal dan iz-zwieg kien vizzjat billi kien inkiseb bl-eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu jew ta’ xi wiehed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga jew tad-dritt ghall-att taz-zwieg;

Illi wkoll il-kunsens tal-kontendenti kien vizzjat billi assoggettaw il-kunsens taghhom ghall-kundizzjoni futura;

Illi ghalhekk, dan iz-zieg huwa null bla ebda effett skond il-ligi, b’mod partikolari a tenur tas-**subincizi (d), (f) u (g) tas-subartikolu 1 ta’ l-artikolu 19 ta’ l-Att dwar iz-Zwieg tas-sena 1975 (Kap 255 tal-Ligijiet ta’ Malta)** kif jirrizulta waqt it-trattazzjoni;

Illi ghalhekk l-istess attur talab lil din l-Onorabbli Qorti sabiex:-

(1) Tiddikjara u tiddeciedi li z-zwieg iccelebrat bejn il-kontendenti fit-8 ta’ Ottubru 1999 f’Malta huwa null u bla effett skond il-ligi, b’mod partikolari a tenur tas-**subincizi (d), (f) u (g) tas-subartikolu 1 ta’ l-artikolu 19 ta’ l-att dwar iz-zwieg tas-sena 1975 (Kap 255 tal-Ligijiet ta’ Malta)** u ghalhekk tordna li ssir l-annotazzjoni opportuna fl-att taz-zwieg relattiv.

Bl-ispejjez kontra l-konvenuta ingunta minn issa stess in subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni attrici a fol. 3 tal-process;

Rat il-lista tax-xhieda u dokumenti esebiti a fol. 4 tal-process;

Rat in-nota ta’ eccezzjonijiet tal-konvenuta (a fol. 11) fejn gie eccepit:

1. Illi t-talba attrici ghandha tigi michuda bl-ispejjez ghad illi m’huwiex minnu li z-zwieg bejn il-partijiet huwa

null u bla effett ghar-ragunijiet li qed isemmi l-attur fic-citazzjoni tieghu.

2. Salv eccezzjonijiet ulterjuri.

Rat id-dikjarazzjoni tal-konvenuta a fol. 11 tal-process;

Rat il-lista tax-xhieda tal-konvenuta;
Rat il-verbali tas-seduti ta’ l-20 ta’ Novembru 2002 fejn inghata digriet ta’ l-affidavit lill-attur b’terminu ta’ ghoxrin jum u digriet ta’ l-affidavit lill-konvenuta b’terminu ta’ tletin (30) jum; gie nominat Dr. Kenneth Gulia bhala Assistent Gudizzjarju;

Rat in-nota ta’ l-attur datata 23 ta’ Dicembru 2002 fejn permezz taghha esebixxa l-affidavits ta’ John Cachia (a fol. 18), l-affidavit tieghu stess (a fol.19); dak ta’ Theresa Delia (a fol. 28) u dak ta’ Anna Delia (a fol. 29a);

Rat is-seduti mizmuma mill-Assistent Gudizzjarju;

Rat l-affidavits ipprezentati mill-attur a fol. 29 tal-process;

Rat il-verbal tas-seduta tat-12 ta’ Frar 2003 fejn gie estiz iz-zmien ghall-prezentata ta’ l-affidavits;

Rat in-nota tal-konvenuta datata 25 ta’ April 2003 fejn permezz taghha esebiet l-affidavit taghha stess;

Rat il-verbal tas-seduta tal-5 ta’ Gunju 2003 fejn Dr. Lorraine Schembri Orland talbet li l-ismijiet tal-partijiet ma jigux pubblikati meta tinghata decizjoni; il-Qorti laqghet it-talba u l-kawza giet differita ghas-sentenza ghall-lum 30 ta’ Marzu 2004.

Rat id-dokumenti esebiti;

Rat l-atti kollha l-ohra tal-kawza.

II. <u>KONSIDERAZZJONIJIET.</u>

(I) PRINCIPJI LEGALI.

Illi l-attur qed jitlob l-annullament taz-zwieg mal-konvenuta *stante* li qed jikkontendenti li l-kunsens tal-partijiet ghal dan iz-zwieg kien vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni fuq il-hajja mizzewga fuq id-drittijiet u d-dimirijiet essenzjali taghha; li l-kunsens tal-partijiet ghal dan iz-zwieg kien vizzjat peress li nkiseb bl-eskluzjoni pozittiva taz-zwieg inniffsu, jew ta' xi wiehed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga; u fl-ahharnett peress li qed jallega li l-kontendenti rabtu l-kunsens taghhom ma' kondizzjoni li tirreferi ghall-futur kif ser ikun ppruvat waqt it-trattazzjoni tal-kawza.

Illi dawn il-premessi jwasslu sabiex jinghad li l-attur qed ivvanta li l-imsemmi zwieg kien null u bla effett ghat-termini ta' l-**artikolu 19 (1) (g) u/jew (d) u/jew (f) ta' l-Att XXXVII ta' l-1975 li Jirregola z-Zwigijiet.**

Illi fil-premessi tac-citazzjoni, l-attur qal li l-kunsens tal-partijiet kien vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja mizzewga, jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali taghha, liema premessa qeghda tirreferi ghall-artikolu **19 (1) (d) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta.**
Illi fl-istess premessi jinghad, li l-attur sostna li l-kunsens tal-partijiet inkiseb bl-eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu u ta' l-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga jew tad-dritt ghall-att taz-zwieg, liema premessa qeghda tirreferi ghall-artikolu **19 (1) (f) tal-Kap. 255 tal-Ligijiet ta' Malta.**

Illi l-**artikolu 19 (1) (d) u (f) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta** jinqraw hekk kif gej:
.
"Artikolu 19 (1) *B'zieda mal-kazijiet fejn zwieg ikun null skond xi dispozizzjoni ohra ta' dan l-Att, iz-zwieg ikun null:-*

(d) jekk il-kunsens ta' xi wahda mill-partijiet ikun vizzjat b'diffett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja mizzewga, jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali taghha, jew b'anomalija psikologika serja li taghmilha

mpossibbli ghal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg.

(f) jekk il-kunsens ta' xi wahda mill-partijiet ikun inkiseb bl-eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu, jew ta' xi wiehed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga, jew tad-dritt ghall-att taz-zwieg."

Illi din il-Qorti sejra tghaddi biex tezamina n-nullita` taz-zwieg *o meno* taht dawn iz-zewg sub-incizi separatament, u fl-ewwel lok, taht **l-artikolu 19(1) (d) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta.**

Illi **artikolu 19 (1) (d) tal-Kap 255** jghid illi z-zwieg ikun null jekk il-kunsens ta' xi wahda mill-partijiet ikun vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja mizzewga, jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali taghha, jew b'anomalija psikologika serja li taghmilha mpossibbli ghal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg.

Illi ghar-rigward ta' l-istess **artikolu 19 (1) (d)** mill-provi migbura jirrizulta li l-kontendenti, qabel ma zzewgu, ma kkunsidrawx bis-serjeta` l-valuri u l-principji tal-hajja mizzewga. Fil-fatt inghad li l-kuncett ta' d-diskrezzjoni ta' gudizzju *"supposes not only maturity of intellect but also a maturity of the will, that is an ability to take decisions responsibly. A person must possess* a *critical faculty and internal freedom of choice in order to contract validly*.

Psychic disorders which give rise to a defect of due discretion include immature personality, which may be characterised by affective infantilism, immature character, affective immaturity and an emotionally unstable personality. Serious immaturity could very easily constitute a ground of nullity for a marriage. In a Rotal decision of 1961 ***Sabattani*** *held that a person either has or has not sufficient discretion of judgement to marry. If he has not, then he suffers from 'aementia', not in the sense of insanity, but in the sense that he lacks the sufficient maturity of judgement to understand and choose marriage*

… … ... Therefore, the weakness which affects the mind can merely result from the lack of maturity … …”.

Illi ***G. Veness,*** kif ikkwotat minn ***N. Picard*** in ***‘L’immaturite’ et le consentement matrimonial”*** (pg. 54-55) jghid is-segwenti*:-*

“The judge must consider the overall behaviour of the spouse, taking into account the gravity of the conduct, its continuity throughout the conjugal life, its influence on the couple’s equilibrium, the relation of behavioural disorders to the ‘ius in corpus and also to the right to the community of life and to consider also all the other factors which are relevant to the determination of the gravity of this immaturity with reference to married life.”

Illi dwar dan is-sub-artikolu din il-Qorti kif presjeduta diga` kellha okkazzjoni tezaminah, u ghalhekk taghmel referenza ghas-sentenzi **“Joseph Borg vs Maria Nicolina Cutajar gia` Borg”** (Cit. Nru. 1564/97/RCP deciza fil-21 ta’ Ottubru 1999) u **“Kevin Spiteri vs Av. Dr. Renzo Porsella Flores et noe”** (Cit. Nru. 2443/97/RCP deciza fit-18 ta’ Jannar, 2000); **“Anthony Gallo vs Dr. Anthony Cutajar et nomine”** (P.A. (RCP) 28 ta’ Mejju 2002); **“Ali Chahid vs Mary Spiteri”** (P.A. (RCP) 5 ta’ Gunju 2002); **“Giulio Farrugia vs Raquel Anne Farrugia”** (P.A. (RCP) 29 ta’ Mejju 2002); **“Romina Zammit vs Paul Zammit”** (P.A. (RCP) 30 ta’ Mejju 2002) u ghall-principji hemm enuncjati.

Illi f’dawn is-sentenzi, u fid-decizjoni **“Josette Lungaro vs Jesmond Lauro”** (P.A. (RCP) l-1 ta’ Frar 2001) il-Qorti ghamlet referenza ghas-segwenti espozizzjoni ta’ ***Viladrich*** li jghid:-

“Thus, there is grave lack [of discretion of judgment] when it is proven that a contracting party lacks intellectual and volitional maturity necessary to discern, in view of binding oneself in an irrevocable manner, the essential rights and duties of marriage, which are the object of mutual surrender and acceptance. The discretion of judgment refers to that degree of maturity of comprehension and of

*will of the contracting parties, which enables them to give and receive each other, through a juridical bond, in a unique community of life and love. This community is indissolubly faithful, ordered to the good of the spouses as well as to the procreation and education of the offspring. (**Viladrich, P.J. "Matrimonial Consent in Code of Canon Law Annotated"** (Montreal, 1993) p. 686)).*

Illi fis-sentenza **"Kevin Spiteri vs Av. Dr. Renzo Porsella Flores et noe"** (Cit. Nru. 2443/97/RCP deciza fit-18 ta' Jannar 2000) il-Qorti spjegat:-

*"Kwantu ghall-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg, din il-Qorti tifhem li, fin-nuqqas ta' definizzjoni jew indikazzjoni fil-**Kap 255**, dawn l-obligazzjonijiet essenzjali huma dawk li fis-socjeta` Maltija dejjem u nvarjabbilment gew ritenuti bhala l-obligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg. Dawn huma "the obligation concerning the conjugal act or carnal union, as bodily union and basis of procreation; the obligation of the community of life and love as an expression of the union between man and woman, mutual well-being, which is inseparable from the provision of an environment conducive to the reception and education of children; and the obligation to receive and bring up children within the context of a conjugal community. It is important to remember that these essential obligations must be mutual, permanent, continuous, exclusive and irrevocable so that there would be incapacity if one of the contracting parties should be, due to a psychological cause, incapable of assuming these obligations with these essential characteristics".* (***Vidadrich, P.J***. *op. cit*., p. 687).

Illi rigward l-**artikolu 19 (1) (f) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta,** dan l-artikolu jikkonsidra kemm is-simulazzjoni totali *("colorem habens, substantiam vero nullam")* kif ukoll dak parzjali *(colorem habens, substantiam vero alteram)* tal-kunsens.

Illi rigward it-tifsira tal-frazi "*eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu"*, jew kif maghruf ukoll bhala simulazzjoni totali, l-Qorti fil-kawza **"Bonnici vs Bonnici"** (P.A. 30 ta' Lulju

1982) qalet illi biex ikun hemm simulazzjoni totali jrid jigi ippruvat il-'*finis operis'* taz-zwieg gie effettivament eskluz mill-vera rieda ta' parti jew ohra, ghalkemm formalment tkun sehhet ic-celebrazzjoni taz-zwieg.
Illi fis-sentenza **"Cali vs Dr. Albert S. Grech *nomine".*** (P.A. 22 ta' Gunju 1988) il-Qorti qalet illi jekk tmur ghac-cerimonja tat-tieg u nternament tissostitwixxi l-ideat tieghek fuq x'inhu zwieg jew inkella xort'ohra teskludi l-veru kuncett taz-zwieg, hi forma ta' simulazzjoni totali. Fid-decizjoni **"Galea vs Walsh"** (P.A. 30 ta' Marzu 1995) il-Qorti spjegat simulazzjoni bhala *"meta l-atti, gesti jew kliem esterni ma jikkorrispondux ghall-kunsens intern li jkun inghata".* Illi fis-sentenza **"Muscat vs Borg Grech"** (P.A. 14 ta' Awissu 1995) il-Qorti spjegat il-kuncett ta' simulazzjoni b'dawn il-kliem:-

"Ghalhekk min esternament ikun wera li qed jghati l-kunsens matrimonjali izda jkun internament u b'att pozittiv tal-volonta' tieghu qed jichad il-kunsens ghal dak iz-zwieg ikun qed jissimula l-kunsens tieghu".

Illi kif gie insenjat fid-decizjoni fl-ismijiet **"Francesco Teuma vs Liugi Camilleri et",** (K. 1 ta' Ottubru 1884 - Vol.X p.912) :-

"a poter dedursi la invalidita dell'atto e' necessario che risulti chiaro, che cio' che si contrattava non era la yenta, ma una simulazione, cioe' 'fictio seu ostensio falsi pro vero'."

Illi fil-kawza **"Anthony Gallo vs Dr. Anthony Cutajar *et nomine*"** (P.A. (RCP) 28 ta' Mejju 2002) inghad li *"meta wiehed jitkellem dwar l-eskluzjoni taz-zwieg jew wiehed mill-elementi essenzjali tieghu, wiehed irid jifli jekk il-kontendenti jew wiehed minnhom, alavolja hu kapaci jghati l-kunsens validu taz-zwieg, pero' bl-att tieghu qabel u fil-hajja mizzewga, jew bl-ommissjoni tieghu, eskluda a priori certu obbligi essenzjali tal-hajja mizzewga, cjoe', issimula l-kunsens tieghu totalment fejn eskluda a priori z-zwieg, jew inkella fejn filwaqt il-kunsens hu jew hi eskludew xi wahda jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga, u cioe' saret simulazzjoni parzjali".*

Illi fil-fatt din il-Qorti taqbel ma' l-istess definizzjoni u fil-fatt fis-sentenza **"Al Chahid vs Mary Spiteri"** (P.A. (RCP) 5 ta' Gunju 2002 inghad li *"wiehed jinnota li taht l-**artikolu 19 (1) (f)** trid issir distinzjoni cara bejn zwieg li jfalli minhabba cirkostanzi li jirrizultaw waqt iz-zwieg, u zwieg li jfalli ghax wiehed mill-partijiet minn qabel ma ta' l-kunsens tieghu kien gja mentalment dispost li ma jottemprax ruhu ma xi wahda jew aktar mill-obbligi matrimonjali. Fl-ewwel ipotesi hemm ir-ragunijiet li jghatu lok ghas-separazzjoni u fit-tieni ipotesi hemm l-estremi ta' l-annullament taz-zwieg".*

Illi fil-fatt ghal dak li jolqot l-kuncett ta' *"l-eskluzjoni pozittiva ta' xi wiehed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga"*, u cjoe' simulazzjoni parzjali, il--Prim'Awla tal-Qorti Civili fil-kawza **"Abdel Wahed vs Dr. Yana Micallef Stafrace et"** (P.A. (NA) 14 ta' Lulju 1994) elenkat l-elementi essenzjali taz-zwieg bhala li jikkonsistu fil-*"kommunjoni tal-hajja konjugali, l-indissolubbilta' tar-rabta taz-zwieg, id-dritt ghall-fedelta' u d-dritt ghall-prokreazzjoni ta' l-ulied"*. L-istess elementi gew ikkonfermati wkoll fil-kawza **"Aquilina vs Aquilina"** (P.A. (NA) 30 ta' Jannar 1991) u fis-sentenza **"Grech vs Grech"** (P.A. (NA) 9 ta' Ottubru 1990). Dawn huma wkoll l-elementi fil-ligi kanonika.

Illi l-komunjoni tal-hajja konjugali u l-*"consortium vitae"* tikkomprendi zewg elementi u cjoe' l-imhabba konjugali u r-responsabbilita` tal-familja. Kif qalet il-Prim'Awla tal-Qorti Civili fid-decizjoni **"Magri vs Magri"** (14 ta' Lulju 1994):-

"Jekk din il-"consortium vitae" hija nieqsa, l-oggett innifsu tal-kunsens taz-zwieg huwa wkoll nieqes. Din il-"Consortium Vitae" tikkomprendi zewg elementi li huma l-imhabba konjugali u r-responsabbilita' tal-familja."

Illi fil-fatt l-element ta' l-indissolubbilta` taz-zwieg jehtieg li l-kunsens ikun ibbazat fuq rabta dejjiema bejn ragel u mara wahda, mibnija fuq il-fedelta` u formazzjoni tal-familja. Il-ligi Maltija tippresuponi *'iuris tantum'* dan l-element ta' indissolubbilta' fiz-zwieg.

Illi fil-fatt, ***J. Edwards Hudson*** (pg. 164-165), jispjega car li: *"indissolubility can be excluded from consent in two different ways: either because the spouse, knowing the true nature of marriage, nevertheless contract with the understanding that he will have the option of dissolving the bond and recovering his former free status, or because the spouse formulates his own doctrine on marriage, from which the idea of indissolubility is absent and to which he adheres totally with both intelligence and will power".*

Illi wkoll, ***D.J. Burns*****,** fil-kummentarju tieghu (***D.J. Burns***, "**Matrimonial Indissolubility: Contrary Conditions - A Historical Synopsis and Commentary".** pg.151) jghid li *"it is not necessary that this intention* (i.e. li teskludi l-indossolubbilta') *was formulated as an express agreement, it can be inferred either from an explicit declaration of one or both parties, or consequent on certain words or actions implying that effect, or as a result of the narration of the circumstances of the contract."*

Illi hawn ukoll il-Qorti tirreferi ghal dak li nghad fis-sentenza **"Sharon Lanzon mart Francis Attard vs Francis Attard"** (P.A. (RCP) 15 ta' Marzu 2000) u cjoe':-

"Meta wiehed jitkellem dwar l-eskluzjoni taz-zwieg jew wiehed mil-elementi essenzjali tieghu, wiehed irid jifli jekk il-kontendenti jew wiehed minnhom, allavolja huwa kapaci li jaghti kunsens validu taz-zwieg, pero' fl-atti tieghu qabel u fil-hajja mizzewga, jew bl-omissjoni tieghu eskluda a priori certu obbligi essenzjali tal-hajja mizzewga, cioe' issimula l-kunsens tieghu totalment fejn eskluda a priori iz-zwieg, jew inkella fejn waqt li l-kunsens hu jew hi eskludew xi wahda jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga, u cjoe' saret simulazzjoni parzjali".

Illi **l-artikolu 19 (1) (g)** jipprovdi li z-zwieg huwa null:-

"(g) jekk xi wahda mill-partijiet torbot il-kunsens taghha ma' kondizzjoni li tirreferi ghall-futur".

Illi dwar l-**artikolu 19 (1) (g)** jinghad skond **J. Edward Hudson** *"a condition could either be suspensive or resulutive. It is suspensive if it delays the entry in effect of the obligation of an act until the condition itself is fulfilled. It is resolutive if it dissolves the obligation only if it verifies itself and therefore renders it null. e.g. "I will live in marriage with you until I find someone who is more wealthy than you"* (**"Handbook II for Marriage Nullity Cases"** pg. 107). Illi huwa mportanti li wiehed jinnota li din il-kondizzjoni tapplika biss ghall-kaz ta' annullament taz-zwieg jekk din il-kondizzjoni tirreferi ghall-avveniment fil-futur.

(II) APPREZZAMENT TAL-PROVI.

Illi jirrizulta mill-provi prodotti li l-partijet saru jafu lil xulxin l-Irlanda bejn l-1993 u l-1995 izda kienu biss fl-ahhar sena li l-attur reggha mar vaganza fl-istess pajjiz u skond huwa sab li l-konvenuta riedet tigi tahdem Malta u hekk gara f'Settembru 1995. Minn naha taghha l-konvenuta sostniet li hija kienet ghaddejja minn mument difficli ghaliex kienet giet aggredita f'pajjiza, u allura hija ma kenitx avversa ghal din il-proposta ta' l-attur. Qaghdet ghand il-genturi ta' l-attur u waqt li kienet hemm irrizulta li l-konvenuta kienet tqila, izda mhux mill-attur ghaliex hija sostniet li kienet giet vjolentata minn terza persuna f'pajjiza; hawn jirrizulta mix-xhieda tal-konvenuta (fol. 78) li ghall-ewwel halliet lill-attur jahseb li din it-tarbija kienet frott tar-relazzjoni mieghu, izda wara skond hija, spjegatlu kollox. Din it-tqala jidher li giet imwaqqfa.

Illi jirrizulta wkoll li l-partjiet baqghu jghixu fl-istess post mal-genituri ta' l-attur waqt li l-attur baqa' jistudja u anke mar il-Germanja fis-sena 1996; f'dan il-perjodu l-konvenuta kienet gja indikat bl-iktar mod car li hija ma kenitx komda tghix mal-genituri ta' l-attur. Sadanitant il-konvenuta regghet harget tqila fis-sajf tas-sena 1998 izda jidher li din it-tqala wkoll giet terminata, u dwar dan jirrizulta li l-attur qabel ma' din il-konkluzjoni, kif jirrizulta mill-kontro-ezami tieghu a fol. 42 u 55 tal-process. Veru wkoll li l-attur illum isostni li kellu dubji dwar il-paternita' ta' l-istess tqala, pero' f'dak iz-zmien ma wera l-ebda dubji,

tant li ppartecipa fl-istess decizjoni u wkoll kompla bil-preparamenti tieghu sabiex jizzewweg lill-konvenuta.

Illi minkejja dan kollu l-partijiet rispettivament baqghu isegwu l-karrieri taghhom, filwaqt li saret pressjoni sabiex id-dar titlesta anke ghaliex l-konvenuta riedet il-hajja taghha, u jidher car ukoll li l-attur ma halliex lill-konvenuta tikri post ghaliha. Jidher ukoll li l-attur kien jikkontrolla l-finanzi tal-koppja.

Illi l-partijiet izzewgu f'Ottubru 1999 u l-partijet baqghu jghixu l-hajja taghhom; u f'Novembru 1999 iddecieda li jmur jahdem il-Germanja; l-attur isostni Ii l-konvenuta kienet qablet ma' dan, izda l-konvenuta dan tmerih. Hija tghid li kontrarjament ghal dak li l-attur sostna, kien biss wara li zzewgu u kellu l-post fil-Germanja li huwa beda jinsisti li titla' l-Germanja mieghu. Dan jidher li ma sehhx u minkejja dan l-attur baqa' jahdem barra minn Malta u l-konvenuta baqghet Malta tahdem hawn. Din is-sitwazzjoni baqghet hekk sakemm fil-Harifa 2001 l-attur spicca mill-impjieg tieghu l-Germanja u fejn jidher li l-konvenuta kienet qabdet relazzjoni ma' persuna ohra. Sar tentattiv ta' rikonciljazzjoni li ma rnexxiex u fil-Milied ta' l-2001 il-konvenuta telqet mid-dar konjugali.

Illi minn dan kollu u mix-xhieda kollha prodotta jirrizulta li l-attur ghalkemm infatwat bil-konvenuta fil-bidu tar-relazzjoni taghhom, jidher li pprova jikkontrolla lill-konvenuta f'kollox, u dan kemm qabel u kemm wara z-zwieg, u kollox ried juza a vantagg tieghu, ghalkemm jidher car li rari haseb fuq il-hajja komunali flimkien, anke peress li tul ir-relazzjoni kollha mal-konvenuta, l-istess partijiet ftit qattghu hin flimkien, u dan kien principarjament dovut ghall-fatt li l-attur dejjem insista li jahdem barra minn Malta, u dan meta l-konvenuta kienet giet proprju Malta u bdiet tahdem kontinwament f'dan il-pajjiz. Apparti jirrizulta wkoll ippruvat li l-attur ried jikkontrolla lill-konvenuta f'kollox u certament dan kollu huwa ferm 'il boghod mill-animu necessarju sabiex wiehed jidhol ghall-unjoni permanenti u dejjiema mibnija fuq l-imhabba komunali tal-konjugi.

Illi dwar il-konvenuta jinghad li fl-ahhar mill-ahhar l-idea taghha taz-zwieg ma’ l-attur kienet ghaliha l-unika opportunita’ li dak iz-zmien rat sabiex ma tibqax tghix mal-genituri ta’ l-attur, tant li hija rabtet f’mohha dan l-avveniment u l-importanza tieghu man-necessita’ kbira ghalilha li tmur tghix ghal rasha fid-dar konjugali u ghalhekk ikollha l-hajja privata taghha ‘il boghod minn dik tal-familja ta’ l-attur fejn damet tghix snin.

Illi certament li minn dan kollu jirrizulta li l-partjiet ma kellhomx id-diskrezzjoni necessarja sabiex jikkomettu ruhhom ghal dan iz-zwieg flimkien, u ghalhekk jidher li l-kunsens taghhom rispettiv kien vizzjat skond id-dispozizzzjonijiet ta’ l-**artikolu 19 (1) (d) tal-Kap 255.**

Illi din il-Qorti thoss ukoll li gie ppruvat li l-istess partijiet effettivament qatt u fis-serjeta’ ma kkomtemplaw li jghixu flimkien ta’ ragel u mara bhala familja, u dan peress li t-tnejn li huma mill-ewwel taw importanza massima lill-karriera taghhom, u dan l-enfazi fuq il-karriera taghhom, specjalment dik ta’ l-attur saret akkost ta’ kollox, inkluz li jkollhom tfal qabel ma zzewgu, tant li t-tqala tal-konvenuta giet terminata bil-kunsens tat-tnejn, li fl-optika kollha tal-provi prodotti, tissoda l-impressjoni ta’ din il-Qorti, li f’din ir-relazzjoni l-prokreazzjoni ta’ l-ulied ma kenitx verament opzjoni, u dan fl-isfond tal-fatt li l-partijiet kienu spiss il-boghod minn xulxin, u wkoll huwa ammess minnhom li f’dawn ic-cirkostanzi qatt ma ppruvaw li jkollhom tfal. Fuq kollox jidher li l-ebda wahda mill-partijiet ma kienet azzettata jew lesta li tghix ta’ familja, u l-prioritajiet ta’ l-attur li jahdem barra akkost ta’ kollox, jidher li rrenda tali konvivenza mpossibbli mill-bidu nett tal-hajja mizzewwga taghhom. Fil-fatt bil-mod kif l-istess attur kien qed jghix jidher li kienet impossibbli ghal kull parti li tikkoncepi hajja normali taz-zwieg u rispett u aderenza lejn l-elementi essenzjali taz-zwieg, peress li f’dan l-istil ta’ hajja l-konvivenza stess kienet u rrizulat fil-fatt impossibbli.

Illi ghalhekk din il-Qorti thoss li l-kunsens tal-partijiet kien vizzjat skond id-dispozizzjonijiet ta’ l-**artikolu 19 (1) (d) u (f) tal-Kap 255,** ghar-ragunijiet imputabbli liz-zewg partijiet.

III. KONKLUZJONI.

Illi ghalhekk ghal dawn il-motivi, din il-Qorti, **taqta’ u tiddeciedi,** billi filwaqt li tichad l-eccezzjonijiet tal-konvenuta, **tilqa’ t-talba attrici** b’dan illi:-

1. Tiddikjara u tiddeciedi li z-zwieg iccelebrat bejn il-kontendenti fit-8 ta’ Ottubru 1999 f’Malta huwa null u bla effett skond il-ligi, b’mod partikolari a tenur tas-**subincizi (d) u (f) tas-subartikolu 1 ta’ l-artikolu 19 ta’ l-att dwar iz-zwieg tas-sena 1975 (Kap 255 tal-Ligijiet ta’ Malta)** u dan ghar-ragunijiet imputabbli liz-zewg partijiet u ghalhekk tordna li ssir l-annotazzjoni opportuna fl-att taz-zwieg relattiv.

Bl-ispejjez kollha ta’ din il-kawza jinqasmu bin-nofs bejn il-partijiet.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

-------------------------------TMIEM--------------------------------